

NAAR EEN MEER RECHTVAARDIGE BELASTINGHEFFING VOOR IEDEREEN

De crisis heeft de aandacht voor internationale belastingontwijking terecht versterkt. Het valt voor veel mensen niet te verkroppen dat hun lasten worden verhoogd terwijl bedrijven en rijke inwoners alle mogelijkheden aangrijpen om zo min mogelijk bij te dragen aan de overheidsfinanciën.

Elk jaar wordt er in Europa voor duizend miljard euro aan belasting ontweken en ontdoken. Dat is zoveel geld dat de tekorten van vele overheden zouden verdampen als deze bedrijven gewoon de belasting betalen die ze moeten betalen.

Nederland speelt een belangrijke rol in het mogelijk maken van internationale belastingconstructies waarmee multinationals wereldwijd belasting ontwijken. Het kabinet zou zich dat moet aanrekenen. Willen we belastingontwijking aanpakken dan zou Nederland juist een voortrekkersrol moeten vervullen.

Maar dat kan alleen als we ook kritisch naar onze eigen rol kijken. Het wordt dan ook de hoogste tijd dat multinationals een eerlijk aandeel van de overheidsuitgaven mee gaan financieren, in plaats van alleen burgers en het midden- en kleinbedrijf daarvoor op te laten draaien. Hieronder presenteert de SP acht voorstellen waarvan wij vinden dat ze absolute prioriteit verdienen om te komen tot een meer rechtvaardige belastingheffing voor iedereen.

1. PAK BRIEVENBUSMAATSCHAPPIJEN AAN

Met meer dan 20.000 brievenbusmaatschappijen en een bedrag van meer dan 8.000 miljard dat jaarlijks door Nederland heen stroomt, is Nederland een belastingparadijs voor multinationals om de belasting te ontwijken. Daar moet een einde aan komen. Onder andere door het aanscherpen van de zogeheten tax rulings. Daarmee krijgen bedrijven vooraf duidelijkheid over hoe ze worden belast. Nederland stelt nu wel erg magere eisen. Zo is het zelfs mogelijk voor een bedrijf om daarvoor in aanmerking te komen wanneer er in het geheel geen mensen werken. Dat is aan niemand uit te leggen. De belastingdienst moet niet in zee gaan met bedrijven die alleen maar op papier bestaan en geen echte bijdrage leveren aan de economie.

2. MAAK BELASTINGAFDRACHT BEDRIJVEN TRANSPARANT

Van bedrijven die nationaal opereren is duidelijk hoeveel zij afdragen aan de fiscus. Multinationals daarentegen hoeven alleen maar op te geven hoeveel belasting ze wereldwijd afdragen. Het is niet te controleren hoeveel belasting ze in verschillende landen afdragen en dus ook niet of ze een wenselijk bedrag betalen in de landen waar ze actief zijn. De SP wil dat bedrijven verplicht worden in hun jaarverslag aan te geven hoeveel belasting zij per land afdragen. Daardoor kan in de toekomst makkelijker worden gezien of bepaalde wetgeving of verdragen zouden moeten worden aangepast.

3. SCHERP DE INTERNATIONALE DEFINTIE VAN BELASTINGPARADIJS AAN

Op dit moment hanteert Nederland geen eigen definitie van wat een belastingparadijs is, maar sluit ze zich in plaats daarvan aan bij de definitie van de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling). Deze heeft aan de hand daarvan een lijst samengesteld met landen die worden gezien als belastingparadijs. Maar die definitie is zo zwak dat er geen enkel land op de lijst staat. Daarom pleit de SP voor een echte definitie van het begrip belastingparadijs, liefst in internationaal verband. Dan gaat het in ieder geval om landen waar niet of nauwelijks belasting wordt geheven, die nauwelijks informatie uitwisselen en die allerlei mogelijkheden bieden voor het opzetten van exotische belastingconstructies. Op geldstromen richting belastingparadijzen komt een heffing om te voorkomen dat er helemaal geen belasting wordt betaald.

4. HERZIE DE NEDERLANDSE BELASTINGVERDRAGEN

De Nederlandse overheid heeft een uitgebreid netwerk van belastingverdragen, waaronder ook veel verdragen met belastingparadijzen. Nederland moet stoppen met het sluiten van verdragen met belastingparadijzen. Bestaande verdragen met belastingparadijzen moeten worden opengebroken om nieuwe afspraken te maken over bronheffingen, automatische gegevensuitwisseling en het tegengaan van schadelijke belastingconstructies. Antimisbruikbepalingen moeten standaard onderdeel gaan uitmaken van de gesloten verdragen. Nederland is daar tot nu toe heel terughoudend mee en zet antimisbruikbepalingen alleen in verdragen wanneer andere landen daar op aandringen.

5. BEËINDIG HET BANKGEHEIM

Er zijn nog steeds landen die een zogenaamd bankgeheim hebben. Zij verstrekken geen gegevens over de bedragen die op bankrekeningen in het land staan.

In de praktijk blijkt dat landen alleen onder grote politieke druk bereid zijn het bankgeheim op te heffen. Het is daarom van belang om deze druk in internationaal verband op te voeren op landen die het bankgeheim in stand houden.

6. STOP BELASTINGROOF ONTWIKKELINGSLANDEN

De grootste verliezers van de internationale belastingontwijking door multinationals zijn de ontwikkelingslanden. Oxfam Novib becijferde dat ontwikkelingslanden 460 miljoen euro per jaar aan belastinginkomsten mislopen door belastingontwijking van bedrijven via Nederland. Nederlandse belastingverdragen moeten daarom worden getoetst op de impact die ze hebben op ontwikkelingslanden en daarop worden aangepast. De huidige verdragen maken het voor ontwikkelingslanden vaak onmogelijk om voldoende belasting in te houden. Het modelbelastingverdrag van de OESO schiet daarin te kort. Beter zou het zijn om bij het aangaan van nieuwe belastingverdragen het VN-modelverdrag te volgen. Dit standaardverdrag versterkt de positie van landen op wiens grondgebied een bedrijf actief is.

7. STOP BELASTINGCONCURRENTIE DOOR INTERNATIONALE SAMENWERKING

Belastingconcurrentie maakt dat landen zich tegen elkaar laten uitspelen door het internationale bedrijfsleven. Landen boksen tegen elkaar op door de tarieven steeds verder te verlagen en door nieuwe wetten die de belastinggrondslag steeds verder uithollen. Deze race to the bottom maakt dat overheden uiteindelijk moeten bezuinigen op belangrijke voorzieningen, zoals zorg, onderwijs en sociale zekerheid. Dit kan een halt toe worden geroepen door het maken van internationale afspraken over een minimumtarief en een minimumgrondslag in de vennootschapsbelasting.

8. RICHT EEN INTERNATIONAAL KENNISCENTRUM VOOR BELASTINGCONCURRENTIE OP

Er moet een internationaal kenniscentrum komen voor belastingconcurrentie. Deze gaat schadelijke belastingconstructies onderzoeken en de gevolgen van internationale belastingconcurrentie. Door dit kenniscentrum volledig onafhankelijk te laten functioneren is zij niet afhankelijk van de druk van overheden om bepaalde zaken wel of juist niet aan de orde te stellen. Zij hoeft daarom ook niet achter de schermen te werken, maar mag in alle openheid op eigen initiatief adviezen geven. Daarnaast kan zij advies verlenen ten behoeve van het voorkomen van belastingontduiking en -ontwijking, met name aan landen waar deze kennis onvoldoende aanwezig is.

